

Märtsipommitamise üle elanud Juta Tõnson: käisime end põleva maja ääres soojendamas

„Maja juba põles. Käisime seal põleva maja juures ennast tule paistel soojendamas,“ rääkis õuduste ööst märtsipommitamise üle elanud Juta Tõnson, kes oli toonaste sündmuste ajal kolme aastane.

Märtsipommitamises hukkunuid mälestati pärgade ja lillede asetamisega Siselinna kalmistu monumendijalamile. Isa Aleksander pidas eestpalve, paludes rahu lahkunute hingedele. Pärjad toodi muinsuskaitse seltsi, linnavalitsuse ja -volikogu ning Westholmi gümnaasiumi poolt. Süüdati ka küünlad.

Koidu tänaval elanud Juta Tõnson oli märtsipommitamise ajal kolme aastane ning mäletab traagilist ööd tänagi selgelt. Proovi õhuhäirest sai põrgu. „Maja juba põles. Käisime seal põleva maja juures ennast tule paistel soojendamas,“ rääkis märtsipommitamise üle elanud Juta õuduste ööst. „Meie maja pommiga pihta ei saanud, hoopis hoovipealne maja sai. Põlema läksid aga kõik hooned ja ühes teistega meiegi maja. Koidu tänaval reas olnud majad põlesid igatahes kõik ära.“

Linna ründas umbes 280 venelaste pommitajat Rängalt sai märtsipommitamises kannatada eestluse sümbol Estonia teatrimaja, kus algas vahetult enne nõukogude õhurünnakut balletietendus „Kratt“. Ajalugu peab aga meeles pidama ning Ukraina sõja taustal on eriti oluline mälestada erinevates pommitamistes hukkunuid. „Kahjuks me näeme, et märtsipommitamisega sarnased traagilised sündmused pole jäänud igaveseks minevikku. Need korduvad meie silme ees,“ nentis Tallinna abilinnapea Tanel Kiik.

Õhurünnak Tallinnale toimus lainetena ja selles osales umbes 280 venelaste pommitajat. Taevast langeva surma eest otsisid linlased kaitset Harju mäe alt. Ingeri bastioni käigud pakkusid pommide eest suurepäraselt pelgupaika.

Hävis kolmandik linna toonasest elamispinnast Tänapäev ei teata täpset numbrit selle kohta, kui palju rahvast 9. märtsi öösel bastioni käikudest kaitset otsis ja sinna ka ära mahtus. „Räägitakse umbes tuhandest inimesest – nii palju võis siia tõepoolest ka ära mahtuda,“ rääkis ajaloolane Toomas Abiline. „Kindel on see, et need käigud olid puupüsti rahvast täis.“

pealinn.ee

Estonia teater
Teater

“

Tegelikult teati juba eelnevalt, et pommitamine võib tulla, ning rahvas oli aegsasti valvel.

„Inimesed töid juba päeval siia varjendisse oma kohvreid ja kompe ning elu näitas, et nad tegid õigesti. Kes kaotas oma kodu, sellele jäi vähemalt midagi siin varjendites alles,“ märkis ajaloolane.

Rünnakus hävis ligi 5000 hoonet, mis moodustasid kolmandiku linna toonasest elamispinnast. Kõige rängemini kannatas Harju tänava piirkond – pommitamises hukkus 757 inimest ja umbes 20 000 jäid koduta.

]]>